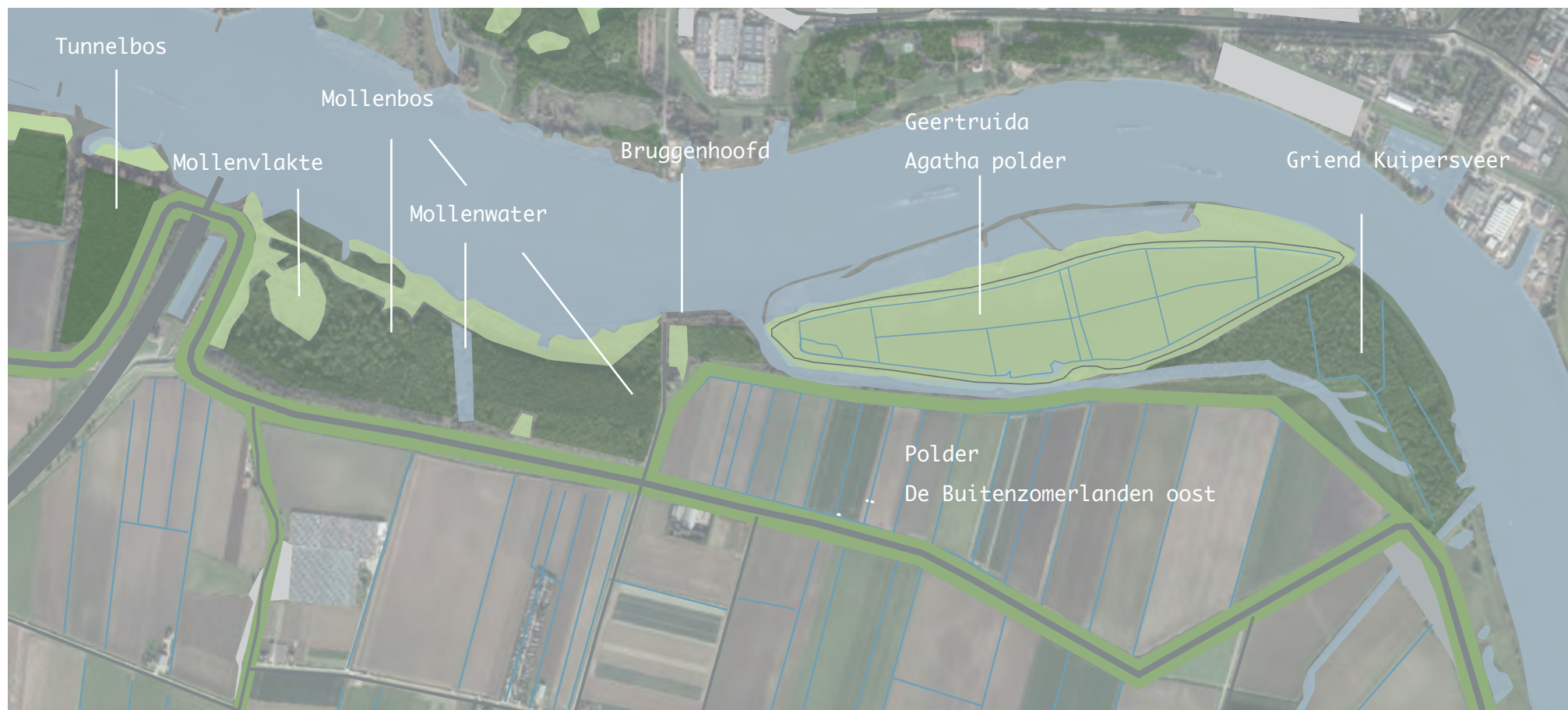

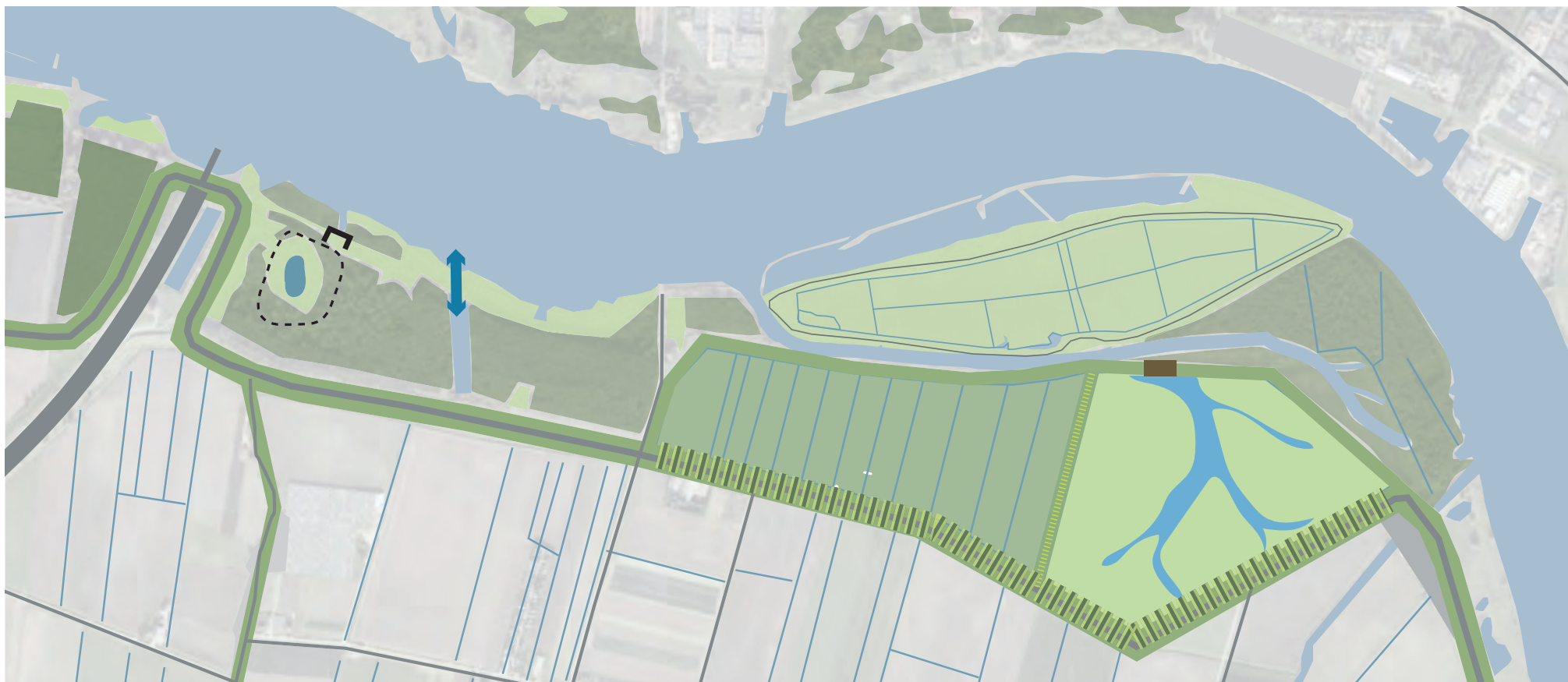
Aanleiding

Gemeente Binnenmaas wil het buitendijkse gebied 'Polder De Buitenzomerlanden' recreatief ontwikkelen. Eén van de uitgangspunten daarbij is behoud en versterking van de natuurwaarden van het zoetwatergetijdengebied. Het kwaliteitsteam Hoeksche Waard heeft een advies voor de ontwikkeling van De Buitenzomerlanden opgesteld. Dit advies legt de nadruk op recreatieve ontwikkelingen in het deel ten oosten van het oude bruggenhoofd waarbij, naar onze mening, natuurbehoud en natuurontwikkeling wat onderbelicht zijn gebleven. Vereniging Hoekschevaards Landschap (hierna genoemd HWL) heeft daarom deze notitie

opgesteld, waarin het accent op de natuurwaarden ligt. Deze notitie is dan ook geen nieuw plan, maar een aanvulling op het advies van het kwaliteitsteam.

Polder De Buitenzomerlanden strekt zich uit tussen Kooimansland bij de kern Heinenoord en Kuipersveer. De polder wordt doorsneden door de A29 en Heinenoordtunnel. De polder bestaat uit bos en landbouwgrond. De (niet officiële) naam van het bos west van de A29 is Tunnelbos. Het bos oost van de A29 staat bekend als Mollenbos. Het agrarisch gebied aan de aan de oostzijde van de polder (tussen de Boonsweg en

Kuipersveer) noemen we in deze notitie voor het gemak Buitenzomerlanden-Oost. Naast De Buitenzomerlanden maken de Geertruida-Agathapolder en de griend bij Kuipersveer deel uit van het plangebied. Een uitgebreide gebiedsbeschrijving laten wij achterwege, deze is genoegzaam bekend.

Kansen voor natuur in de Buitenzomerlanden

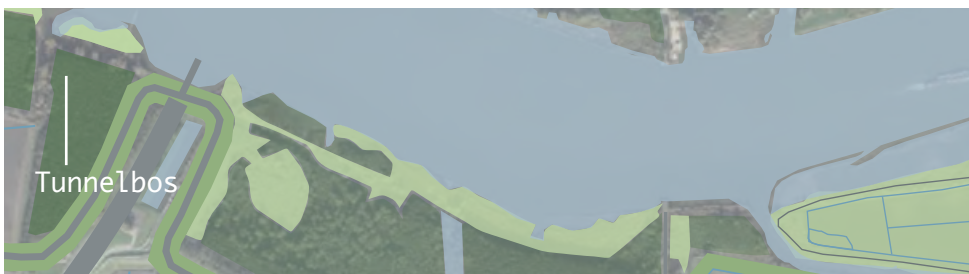
	Grazig landschap met verspreid opgaande beplanting		Wens om getijdenwerking te verbeteren
	Grasgors met getijdegeul		Stuw om ontwatering van het gebied te voorkomen
	Brug		Uitgraven tbv ontwikkeling natte vegetatie
			Akkerranden
			Akkerranden icm opgaande beplanting

Kansen voor recreatie in de Buitenzomerlanden

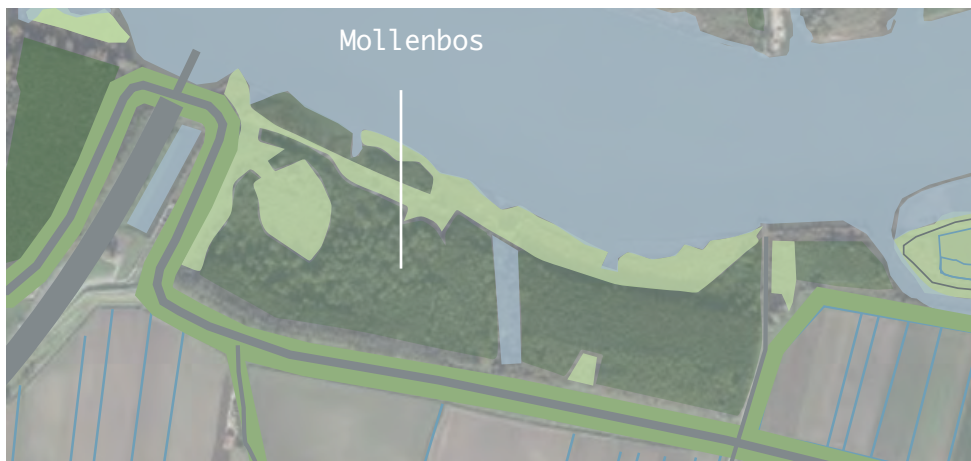
- Wandelpad met halfverharding
- Wandelpad i.c.m. akkerranden, met verspreide opslag van besdragende struiken
- ↖ ↗ Laarzenpad
- Gebied niet toegankelijk voor bezoekers
- terp met lage uitkijktoren, tevens informatiepunt

- i Informatiepunt/ rustpunt
- ⚓ Informatiepunt over scheepvaart
- 🐦 Vogelkijkscherm
- P Parkeervoorziening
- ⛺ Paalkampeerplek
- ☕ Horecavoorziening
- ☀ Uitzichtpunt

Tunnelbos

Het bos is bekend vanwege de soortenrijkdom aan paddenstoelen. De grootste natuurwaarde zit in de randen, vooral aan de noordzijde langs de Oude-Maas.

Mollenbos

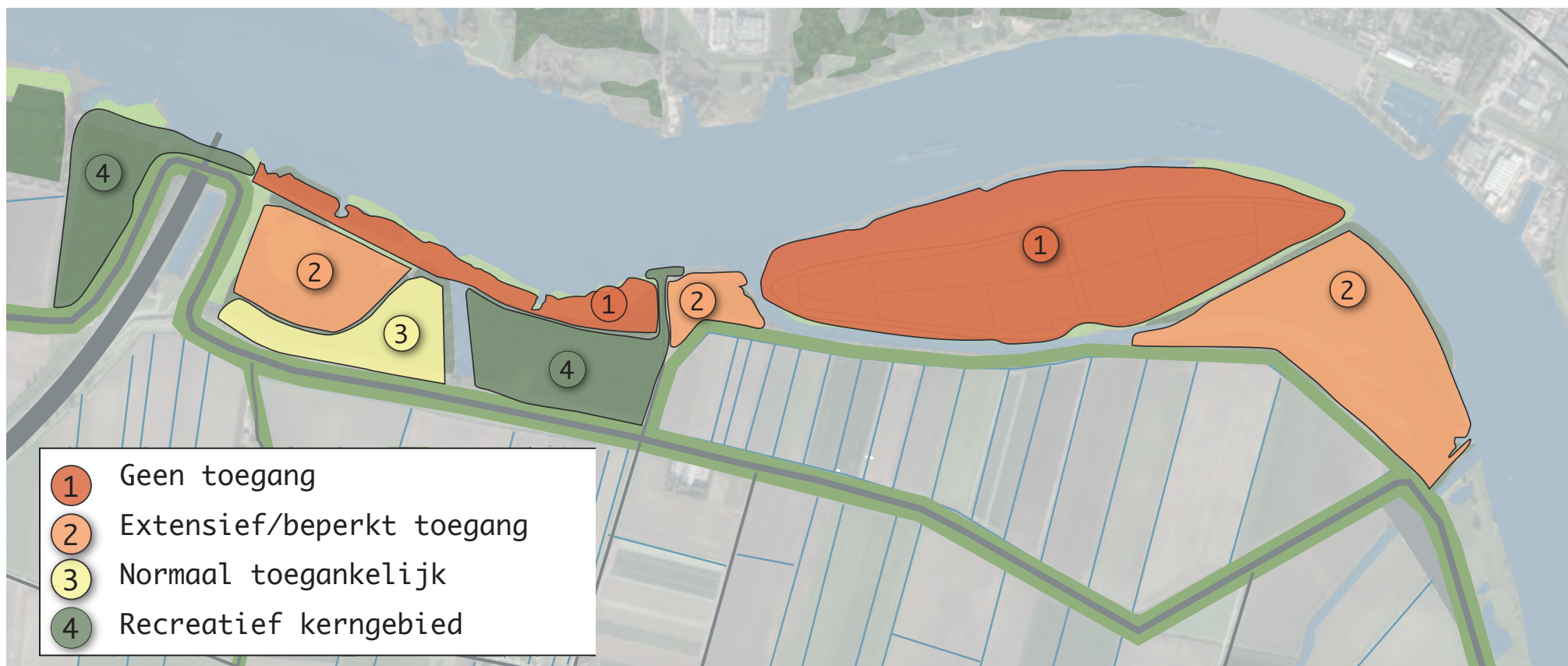
Dit bos ligt tussen de Heinenoordtunnel en het bruggenhoofd. De naam Mollenbos is geen officiële benaming maar is een gebruiksnaam binnen HWL. Het bos is voor een groot deel aangeplant na de aanleg van de A29 en Heinenoordtunnel. Voor een klein deel bestaat het uit spontane opslag. Dit laatste deel is in gebruik geweest als zanddepot tijdens de aanleg van de A29.

Het bos herbergt veel vogelsoorten, waaronder vijf roofvogels (Havik, Sperwer, Buizerd, Torenvalk en Bosuil). Een zesde soort, de Bruine kiekendief, komt voor in de aanliggende rietvelden langs de Oude Maas.

Het bos is recreatief toegankelijk. De paden zijn in het droge seizoen goed begaanbaar. Op deze paden zijn rijsporen te zien van quads. Het westelijk deel van het bos, op het voormalig zanddepot, herbergt de hoogste natuurwaarde. Ongeveer in het midden van het bos ligt een waterpartij, het Mollenwater, die tevens de grens van het voormalig zanddepot markeert. Duidelijk is te zien dat de grond oost van het water uit klei bestaat, terwijl de grond aan de westzijde een losse, meer zandige, structuur heeft.

Er zijn een paar eenvoudige maatregelen om de natuur- en belevingswaarde van het bos te verhogen:

Zonering

Door zonering kan worden ingespeeld op de natuurwaarde van het bos. Het oostelijk deel, tussen het Mollenwater en het bruggenhoofd, is qua natuurwaarde minder interessant. Dit gebied zou, met een halfverharding van de paden, jaarrond goed begaanbaar gemaakt kunnen worden. Loslopende honden kunnen hier weinig schade aanrichten.

Honden

Het deel ten tussen de tunnel en het Mollenwater en dan vooral het meest westelijk deel hiervan, het voormalig zanddepot, kent een veel grotere biodiversiteit en is kwetsbaarder. Wij zouden daarom graag zien dat het gebruik met honden zich voornamelijk in het oostelijk deel van het bos afspeelt. In dit deel van het bos lopen diverse tussendoorpaden. Ons voorstel is om het gebruik van deze paden te ontmoedigen door een goed begaanbare en gemarkeerde hoofdroute.

Vernatten

Op het voormalig zanddepot bevindt zich een open gebied, de Mollenvlakte. Dit gebied is zeer vogelrijk. Het gebied ligt wat lager dan het omringende bos en heeft, na de voormalige functie van zanddepot, nog enig reliëf over gehouden. Kenmerkend is een hoge grondwaterstand, het gebied is voor een deel van het jaar plas/dras.

De natuurwaarde van dit gebied kan worden verhoogd door vernatting van de lage delen. Dit is eenvoudig door een geringe verdieping, waarbij de vrijkomende grond naar op de hogere delen wordt getransporteerd. Aldus wordt met een gesloten

grondbalans gewerkt. Hierbij doet zich een prima mogelijkheid voor de aanleg van een oeverwaluwand voor.

Eenvoudige stuw

De Mollenvlakte en het gebied daar om heen wateren via buizen af naar de Oude Maas. De natuurwaarde van dit gebied kan worden verhoogd door een beperkte opzet van de waterstand door middel van een eenvoudige stuw of het hoger leggen van de afwateringsbuizen.

Vogelkijkwand

Vanwege de kwetsbaarheid van dit gebied en de vereiste rust voor vogels zou dit niet toegankelijk moeten zijn. Natuurbeleving kan mogelijk worden gemaakt met een vogelkijkwand, te bereiken vanuit het aanliggende bos. Vernatting van het gebied zal de belevingswaarde vanaf het scherm verhogen.

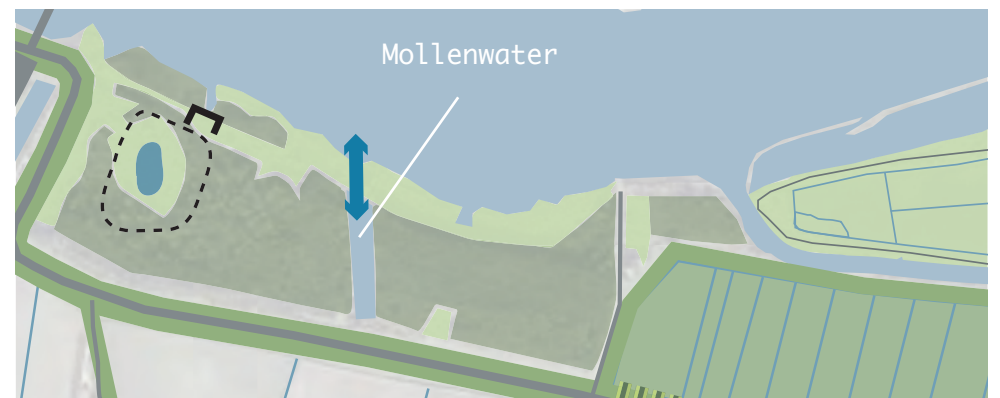
Quads

Quads zouden uit het bos moeten worden geweerd.

Mollenwater

Het Mollenwater, ongeveer in het midden van het bos, is met een buis van beperkte diameter verbonden met de Oude Maas. Via deze buis staat het water onder gedempte getijdeninvloed. De dynamiek, en daarmee ook de natuur- en belevingswaarde van dit gebied, kan worden verhoogd door met een grotere buisdiameter de doorstroming te verbeteren.

Uitzichtpunt

Op deze locatie is er een mogelijkheid om naar de Oude Maas te lopen. Het is een uitgelezen plek voor een zicht- en rustpunt. Een bankje is hier op zijn plaats. Het is ook een plek om informatie te geven over het getij, bijvoorbeeld met een informatiepaneel en/of getijdenpaal, waarop diverse maatgevende waterstanden zijn aangegeven. Aldus wordt 'het geheim van het getij' ontsluit.

Geertruida-Agathapolder

Deze polder herbergt weidevogels, watervogels en steltlopers. Deze vogels van open gebied zijn erg verstoringgevoelig. De polder moet dan ook worden geclassificeerd als kwetsbaar gebied. Dit pleit ervoor om de toegankelijkheid te beperken tot een enkel punt. De terp, waar nu al een wandelpad heen voert, is daarvoor het uitgelezen punt. Hier zou een lage zichttoeren kunnen worden gebouwd. Daarbij horen informatiepanelen over de hier voorkomende vogelsoorten. Eventueel zou aan de zuidzijde van de watergang een laarzenpad naar de griend Kuipersveer kunnen worden aangelegd.

Nabij het bruggenhoofd bevindt zich een klein griend dat onderhouden wordt door vrijwilligers van Hoekscheewaards Landschap. Het wandelroutenetwerk kan worden uitgebreid met een gemarkeerd laarzen- of knuppelpad door deze griend.

Kees Leenheerpad

Griend Kuipersveer

Deze griend kan recreatief worden ontsloten door een laarzen- of knuppelpad. Een fraai voorbeeld is het Kees Leenheerpad in het Zomerlanden Gorzenbos. Dit pad biedt tevens de mogelijkheid voor een zichtpunt aan de Oude Maas.

Buitenzomerlanden-Oost

Polder De Buitenzomerlanden-Oost staat al vele jaren op de kaart als te ontwikkelen recreatief gebied met natuurwaarde. Uit het advies van het kwaliteitsteam blijkt dat dit gebied (vooral nog) zijn agrarisch karakter zal behouden en nieuwe natuur en recreatie beperkt blijven tot de randen. Hoewel wij liever een grootschaliger aanpak zouden zien, nemen wij dit scenario over in onze ontwikkelingsvisie. Wij vinden echter wel dat de beperkte mogelijkheden optimaal moeten worden benut. Dat pleit voor aantrekkelijke wandelroutes met een brede groene omzoming.

Zoals het advies van het kwaliteitsteam aangeeft kan het wandelroutenetwerk worden uitgebreid met een voetpad langs de noord- en zuidzijde van dit deel van de polder. Aldus kan men een rondje lopen, met uitstapjes via de griend bij het bruggenhoofd, de terp in de Geertruida-Agathapolder en het laarzenpad door de griend Kuipersveer. Het voetpad aan de zuidzijde van de polder, langs de Buitengorzenweg, wordt begeleidt door een bloemrijke akkerrand aan de noordzijde en een brede heesterrijke groenstrook tussen het voetpad en de Buitengorzenweg. Ook het dijktafud kan in deze groenstrook worden betrokken, aldus ontstaat een aantrekkelijke wandelroute met uitzicht over de Buitenzomerlanden en een vriendelijke groene afscheiding, bestaande uit verspreide bosschages van besdragende vogel- en insectvriendelijke heesters. . De openheid van het gebied dient hierbij wel in acht te worden genomen.

Onderdeel van het wandelnetwerk is tevens een akkerroute tussen het noordelijke en zuidelijke wandelpad, ongeveer halverwege Buitenzomerlanden-Oost. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid voor een verkorte route. Vanzelfsprekend wordt dit pad aan weerszijden geflankeerd door een bloem- of kruidenrijke akkerrand.

Wij merken op dat in de huidige situatie de gemarkeerde wandelroutes starten bij de Buitengorzenweg. Een betere optie is om een doorsteek te maken direct vanaf de parkeerplaats bij het bruggenhoofd.

In de oostelijke punt van de polder zien wij een mogelijkheid voor een paalkampeerplek of andere vormen van kleinschalige extensieve verblijfsrecreatie. Voor een paalkampeerplek zijn een regelmatig gemaaid grasveld, een watertappunt, een mogelijkheid voor een kampvuur en een informatiepaneel toereikend.

Recreatieve voorzieningen, zoals een theetuin, pannenkoekhuis zouden het best gesitueerd kunnen worden bij de kruising Boonsweg-Buitengorzendijk. Ook andere initiatieven op het gebied van horeca of recreatie passen het beste in de strook tussen Buitengorzenweg en bruggenhoofd.

Overige voorzieningen

Parkeervoorzieningen bij het bruggenhoofd kunnen worden verbeterd met parkeeraanduiding op de weg. Een Informatiepaneel met gemarkeerde wandelroutes is onmisbaar. Een beperkte secundaire parkeerplaats is mogelijk bij de Heinenoordtunnel, nabij het fietsroute-informatiepaneel.

Afhankelijkheden

Afgezien van het door Staatsbosbeheer beheerde gebied zijn de in deze notitie genoemde ontwikkelingen afhankelijk van de welwillendheid en medewerking van de grondeigenaren en/of pachters. Ook de plaatsing van windmolens hebben wij buiten beschouwing gelaten.

Slotopmerking

De natuurlijk-recreatieve ontwikkeling van de Buitenzomerlanden en directe omgeving zou in perspectief met de andere natuurgebieden langs de Oude Maas¹ moeten worden gezien, waarbij de recreant een totaalpakket met lengte van ca. 15 kilometer kan worden aangeboden. De nabijgelegen voormalige buitendijkse spuivelden van de Suikerunie zijn een uitstekende aanvulling op het toekomstig recreatiegebied De Zomerlanden.

1 Dit zijn De Staart, het Zomerlanden Gorzenbos, de voormalige buitendijkse spuivelden van de Suikerunie, het Nieuwe Poldertje en Groot Koninkrijk.

Gewenst beeld HWL: een grootschaliger aanpak polder Buitenzomerlanden

